

การพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยโรคเรื้อรังไร้รอยต่อ : กรณีศึกษา หน่วยบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลแม่ลาว

อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย

พว.รุ่งลาวัลย์ กาวิละ, พว.ปณณณิน เชื้อนเพ็ชร คลินิกโรคเรื้อรัง โรงพยาบาลแม่ลาว

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของการพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยโรคเรื้อรังไร้รอยต่อ : กรณีศึกษา หน่วยบริการปฐมภูมิ โรงพยาบาลแม่ลาว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2566 ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2566 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงและ/หรือโรคเบาหวาน ที่มารับบริการในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยบริการปฐมภูมิโรงพยาบาลแม่ลาว จำนวน 83 คน ขั้นตอนการวิจัย คือ (1) การวิเคราะห์สถานการณ์ (2) การพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยโรคเรื้อรังไร้รอยต่อ และ (3) การประเมินผลลัพธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติการทดสอบผลการศึกษาพบว่า (1) การวิเคราะห์สถานการณ์ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความแออัดในสถานบริการและมีระยะเวลารอคอยนาน (2) การพัฒนาระบบบริการ ประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการระบบสุขภาพ (System Building Blocks) ประกอบด้วย 1) งานบริการสุขภาพ สร้างเครือข่ายการให้บริการสุขภาพ ยึดหลัก “ประชาชนและผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง” ภายใต้นโยบายสามหม้อ 2) กำลังคนด้านสุขภาพ กำหนดบทบาทหน้าที่ที่มิสุขภาพ พัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุข ที่เกี่ยวข้อง 3) สารสนเทศด้านสุขภาพ ประยุกต์ใช้ ระบบ SMART HEALTHCARE จำลองภายใต้ “กินอยู่ดี” แพลตฟอร์ม ในการกำกับติดตามข้อมูลสุขภาพ 4) ยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็น ให้การบริหารเภสัชกรรม โดยเภสัชกรบริการส่งยาถึงบ้านผู้ป่วยโดยอสม. 5) การคลังด้านสุขภาพ จัดทำแผนงบประมาณ สนับสนุนการดำเนินงานทั้งในสถานบริการและในชุมชน จัดเก็บข้อมูลต้นทุนบริการ 6) ภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล กำหนดแนวทางการดำเนินงาน บริหารการจัดบริการ คน เงิน ของ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ (3) การประเมินผลลัพธ์ก่อนและหลังการพัฒนาในเดือนที่ 1 และเดือนที่ 3 ด้านผลลัพธ์ทางสังคม พบว่า ช่วยลดภาระของผู้ดูแลในการเดินทางมาส่งโรงพยาบาลร้อยละ 75 ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาโรงพยาบาลประมาณ 50- 100 บาท/ครั้ง ลดความแออัดและระยะเวลารอคอยจากการมารอตรวจรักษาที่สถานบริการ เฉลี่ย 3.16 ชั่วโมง ผู้ป่วยมีพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 100 ด้านผลลัพธ์ด้านคลินิก พบผู้ป่วยความดันโลหิตสูง มีค่าเฉลี่ยระดับความดันโลหิตขณะหัวใจบีบตัว ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ค่าเฉลี่ยระดับความดันโลหิตขณะหัวใจคลายตัว ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ผู้ป่วยเบาหวานมีระดับน้ำตาลสะสมในเลือดเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) การพัฒนาระบบบริการครั้งนี้ ช่วยให้ผู้ป่วยโรคเรื้อรังเข้าถึงบริการสุขภาพเพิ่มขึ้น ลดแออัดและระยะเวลารอคอย ลดภาระผู้ดูแลและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาโรงพยาบาล ผู้ป่วยมีความพึงพอใจ ซึ่งควรศึกษาปัญหา อุปสรรค ผลลัพธ์ทางคลินิกระยะสั้นและระยะยาวอย่างต่อเนื่อง นำมาต่อยอดพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อไป

คำสำคัญ การพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยโรคเรื้อรังไร้รอยต่อ, การจัดการระบบสุขภาพ